АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 27 жовтня 2022р. Львів № 63/52 - р/к

Справа № 63/3-02-14-2022

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КП «Пустомитиводоканал» всупереч вимогам Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів, які затверджені наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 05.07.1995р. № 30, включило додаткові умови у Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення (технічні умов на приєднання до систем водопостачання та/чи централізоване водовідведення).

Такі дії КП «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений»), яке впродовж часового періоду: з січня 2020 по жовтень 2022 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що полягали у встановленні в Технічних умовах на приєднання об’єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення додаткових умов, які не передбачені чинним законодавством України), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (додаткових витрат), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), розглянувши матеріали справи № 63/3-02-14-2022 про порушення комунальним підприємством «Пустомитиводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про

захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 06.10.2022 № 63-03/138п (далі - Подання),

ВСТАНОВИЛА:

1. ВІДПОВІДАЧ

(1) Відповідачем є:
- комунальне підприємство «Пустомитиводоканал» (далі - КП «Пустомитиводоканал»;
- місцезнаходження: «інформація, доступ до якої обмежений», Пустомитівський р-н, Львівська обл., 81100;
- ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений».

(2) КП «Пустомитиводоканал» включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, дата державної реєстрації – «інформація, доступ до якої обмежений».

(3) КП «Пустомитиводоканал» є юридичною особою з організаційно - правовою формою за КОАТУУ – «інформація, доступ до якої обмежений».

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(4) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Відділення від 07.07.2022 № 63/16 - рп/к розпочато розгляд справи № 63/3-02-14-2022 (далі - Справа) за ознаками вчинення КП «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений») порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у вигляді дій КП «Пустомитиводоканал» (встановлення в технічних умовах на приєднання об’єкта споживача (замовника) до мереж з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умов, які не передбачені чинним законодавством України), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (додаткових витрат), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(5) Відділення листом від 08.07.2022 № 63-02/1197 надіслало КП «Пустомитиводоканал» посвідчену копію Розпорядження Колегії Відділення від 07.07.2022 № 63/16 - рп/к про початок розгляду Справи № 63/3-02-14-2022 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке отримано 09.07.2022 року (трекінг поштових відправлень Укрпошти за № 79000 68813731).

(6) На Розпорядження Колегії від 07.07.2022 № 63/16 - рп/к, КП «Пустомитиводоканал» надіслало лист від 11.09.2022 № 111/1 (вх. від 19.09.2022 № 63-01/1061) та лист від 26.09.2022 № 119/1 (вх. від 29.09.2022 № 63-01/1129), надісланий на вимогу Відділення від 16.09.2022 № 63-02/1829 у справі № 63/3-02-14-2022.

(7) Листом від 07.10.2022 № 63-02/2090 Відповідачеві надіслано Подання з попередніми висновками у справі від 06.10.2022 № 63-03/138п, яке отримано 11.10.2022 року (повідомлення про вручення поштового відправлення за № 7900069537703).

(8) 27.10.2022 Відділення провело слухання у справі за участю представників Відділення та Відповідача.

3. СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

(9) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (надалі - Методика) встановлено такі обставини щодо становища КП «Пустомитиводоканал» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у часовому періоді: з січня 2020 року по жовтень 2022 року.

3.1. Визначення об'єкту аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку

(10) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

(11) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

(12) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції КП «Пустомитиводоканал» є суб'єктом господарювання.

(13) Об'єктом даного аналізу є КП «Пустомитиводоканал» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

(14) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

(15) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(16) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 05 липня 2019 № 690 (зі змінами) (далі – Правила № 690) цими правилами регулюються відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.

(17) Згідно з статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води; централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

(18) Сектором у Львівській області Держводагенства України видано КП «Пустомитиводоканал» Ліцензії на питні і санітарно – гігієнічні потреби, виробничі потреби, передача води населенню, передача води вторинним водокористувачам, саме:
- за № «інформація, доступ до якої обмежений»;
- за № «інформація, доступ до якої обмежений».

Споживачі населених пунктів: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у цих населених пунктах, оскільки КП «Пустомитиводоканал» є єдиним підприємством, яке надає такі послуги в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його володінні та користуванні на території населених пунктів: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише КП «Пустомитиводоканал».

(19) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «Пустомитиводоканал» на платній основі, а отже є товаром відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище Підприємства.

3.3.Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(20) Статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено наступну термінологію:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної

води;
- підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.

(21) Відповідно до зазначених вище ліцензій, КП «Пустомитиводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його володінні та користуванні.

(22) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказані послуги від КП «Пустомитиводоканал», з метою в подальшому отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

3.4. Визначення товарних меж ринку

(23) Відповідно до пунктів 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(24) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності.

(25) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є необхідними для споживачів у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.

(26) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.

(27) Отже, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів – замінників.

(28) Невід’ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є видача технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

(29) За таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що не мають товарів-замінників.

3.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

(30) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

(31) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. № 307 (надалі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об’єктів, споруд, водопровідних мереж, пов’язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
- система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об’єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов’язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
- місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об’єктів, споруд, водопровідних мереж, пов’язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
- місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об’єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов’язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

(32) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(33) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

(34) Отримання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб’єкта господарювання, який на підставі отриманих ліцензій провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.

(35) КП «Пустомитиводоканал» здійснює діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у населених пунктах: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області у межах діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та користуванні комунального підприємства.

(36) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є межі діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та водовідведення, які перебувають у власності та користуванні КП «Пустомитиводоканал» у населених пунктах: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області.

(37) Виходячи з вищевикладеного, споживачі населених пунктів: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б вказані послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть

скористатися послугами лише КП «Пустомитиводоканал», оскільки підприємство є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.6. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(38) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

(39) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.

(40) У визначених територіальних межах у часовому проміжку: з січня 2020 року по жовтень 2022 року склад продавців (надавачів) послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не змінювався, тобто структура цього ринку є сталою.

(41) Часовими межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено проміжок часу: з січня 2020 року по жовтень 2022 року, протягом яких незмінними залишились структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

(42) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(43) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що

виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

(44) Суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

(45) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем послуги з централізованого водопостачання – є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.

(46) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

(47) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(48) Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

(49) КП «Пустомитиводоканал» здійснює діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату.

(50) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у проміжку часу: з січня 2020 року по жовтень 2022 року встановлено, що у вищезазначених територіальних (географічних) та товарних межах ринку КП «Пустомитиводоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не має жодного конкурента на ринку.

(51) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг, конкуренція на ринку відсутня: КП «Пустомитиводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області в межах діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та користуванні комунального підприємства. Відтак у споживачів (фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб) зазначених послуг вищенаведених населених пунктів, альтернатива в отриманні послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення від іншого суб'єкта господарювання відсутня.

3.9. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

(52) Враховуючи вищевикладене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище КП «Пустомитиводоканал» є монопольним (домінуючим) на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території населених пунктів: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області в межах діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у його власності та користуванні, у часовий період: з січня 2020 року по жовтень 2022 року.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. Обставини

(53) Споживач (фізична або юридична особа), який має намір отримувати послуги централізованого водопостачання та водовідведення,

зобов’язаний звернутись до КП «Пустомитиводоканал» з приводу отримання технічних умов на приєднання об’єкта до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Без отримання технічних умов, приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для забезпечення споживача послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливим.

(54) Відповідно до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.

(55) У статті 1 вказаного Закону зазначається, що технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

(56) Згідно із статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», правами та обов’язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(57) Порядок користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України визначено Правилами користування системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 за № 936/15627 (із внесеними змінами та доповненнями (далі – Правила № 190).

(58) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил № 190, приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток №2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання. Для приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.

(59) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил № 190 зазначається, що технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;

- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об’єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(60) Слід зазначити, що додатком 2 до Правил № 190 затверджено форму Технічних умов.

(61) Зазначеною формою передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:
- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
- умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо;
- умови водовідведення в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.

(62) У пункті 9 форми Технічних умов передбачені випадки особливих умов, зокрема: «необхідність будівництва резервуарів чистої води, підкачувальних пристроїв, установки діафрагм, обмежувачів витрат води, регуляторів тиску, використання систем оборотного та повторного промислового водопостачання тощо)».

(63) У зв’язку з проведенням дослідження щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції суб’єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональних ринках у сфері водопостачання та водовідведення у Львівській області, Відділення надіслало КП «Пустомитиводоканал» вимогу від 10.11.2021 № 63-02/6082в про подання інформації.

(64) На вимогу Відділення, КП «Пустомитиводоканал» листом від 17.11.2021 № 191 повідомило, зокрема, що за досліджуваний період загальна кількість виданих технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення становила:
- у 2019 році – 49 шт.,
- у 2020 році – 23 шт.,
- у 2021 році – 44 шт.

(65) Вартість робіт з виготовлення технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення (далі – Технічні умови) затверджена рішенням виконавчого комітету Пустомитівської міської ради від

19.02.2021 № 02-03/21 «Про затвердження розрахунків вартості робіт та виготовлення технічних умов». Згідно з цим рішенням, вартість Технічних умов на приєднання до мережі з водопостачання становить – 2352,50 грн., до мережі з водовідведення – 2352,50 грн.

(66) Проаналізовано копії Технічних умов, які КП «Пустомитиводоканал» надало у листі від 17.11.2021 № 191 та встановлено такі відомості.

(67) Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення багатоквартирних житлових будинків по вул. «інформація, доступ до якої обмежений», які КП «Пустомитиводоканал» видало замовнику – «інформація, доступ до якої обмежений» (далі – ТУ № 1), містять такі умови:

- у розділі «Умови водопостачання» ТУ №1 КП «Пустомитиводоканал» крім умов щодо визначення розходу води, місця врізки, точки підключення, тиску води включило умови, а саме:

  - ділянку стального водопроводу Ø 50, який прокладений від колодязя біля житлового будинку «інформація, доступ до якої обмежений» до колишнього відділення паспортного столу замінити на водопровід п/ет Ø 110 орієнтовно довжиною 220м;
  - на водопровідних вводах в зручних та легкодоступних для огляду місцях, встановити поквартирні і загальнобудинковий водомірні лічильники;
  - в місці підключення змонтувати оглядовий колодязь, в якому встановити запірну арматуру, лічильник обліку води APATOR модель MWN|/JS-S;
  - до початку робіт встановити водомірний лічильник - клас точності 0,0001.

- у розділі «Умови водовідведення» ТУ №1 КП «Пустомитиводоканал» включило, зокрема:

  - заміну аварійної ділянки напірного колектора стального Ø 250 від КНС №1 через залізничну колію до дороги Пустомити – Щирець на трубопроводі п/ет Ø 250 орієнтовно довжиною 1800 м;
  - замовнику взяти участь в поточному ремонті КНС № 1 (замінити в приймальних колодязях бетонні кілька на поліпропіленові; вхідний керамічний трубопровід Ø 500 в приймальних колодязях і в приймальну камеру КНС замінити на трубопроводі п/ет Ø 500 орієнтовно 1 – 22 м);
  - у ТУ № 1 міститься умова про те, що дані технічні умови набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради.

(68) Рішенням виконавчого комітету Пустомитівської міської ради від 29.01.2021 № 02-03/17 затверджено Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення багатоквартирних житлових будинків по вул. Лісневицькій в м. Пустомити, які КП «Пустомитиводоканал» видало «інформація, доступ до якої обмежений».

(69) Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення «інформація, доступ до якої обмежений» у м. Пустомити Львівської області від «інформація, доступ до якої обмежений», які КП «Пустомитиводоканал» видало замовнику – «інформація, доступ до якої обмежений» (далі – ТУ № 2) містять умови:

- у розділі «Умови водопостачання» ТУ №2 КП «Пустомитиводоканал» встановлено:

  - розхід води – 44,99 м^3 /добу;
  - водопостачання будівництва міського стадіону та спортивних майданчиків передбачено від міського водопроводу ч/в Ø 100, який прокладений по вул.. Спортивній з лівої сторони при вході на ринкову площу;
  - в місці підключення змонтувати оглядовий колодязь, в якому встановити запірну арматуру, лічильник обліку води APATOR модель MWN|/JS-S;
  - до початку робіт встановити водомірний лічильник - клас точності 0,0001;
  - вода, що подається з водозабору «інформація, доступ до якої обмежений» відповідає ДСанПіН 2.2.4-171-10;
  - напір – 4 атм.

- у розділі «Умови водовідведення» ТУ № 2 КП «Пустомитиводоканал» включило умову щодо благоустрою території, а саме, згідно ДБН Б. 2.2 - 5:2011 «Благоустрій території п. 4.16. Під час організації робіт з благоустрою територій необхідно передбачити компенсаційні заходи на випадок порушення земель, знесення насаджень, пошкодження об’єктів благоустрою тощо з метою їх відновлення. Усунення пошкодження або відновлення (відбудова) об’єкта благоустрою треба здійснювати в об’ємі, що відповідає стану території до початку проведення робіт.

(70) Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення «Нове будівництво торгово – офісної будівлі» по вул. Грушевського «інформація, доступ до якої обмежений» Львівської області від «інформація, доступ до якої обмежений», які КП «Пустомитиводоканал» видало замовнику – «інформація, доступ до якої обмежений» (далі – ТУ № 3), містять умови:

- у розділі «Умови водопостачання» ТУ №3 КП «Пустомитиводоканал» крім умов щодо визначення розходу води, місця підключення до водопроводу, точки врізки, тиску води включило умову, а саме, до початку робіт встановити водомірний лічильник - клас точності 0,0001;
- у розділі «Умови водовідведення» ТУ №3 КП «Пустомитиводоканал» включило умову щодо благоустрою території, а саме, згідно ДБН Б. 2.2 -5:2011 «Благоустрій території п. 4.16. Під час організації робіт з благоустрою територій необхідно передбачити компенсаційні заходи на випадок порушення земель, знесення насаджень, пошкодження об’єктів благоустрою тощо з метою їх відновлення. Усунення пошкодження або відновлення (відбудова)

об’єкта благоустрою треба здійснювати в об’ємі, що відповідає стану території до початку проведення робіт;

- у ТУ № 3 міститься умова про те, що дані технічні умови набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради.

(71) Відповідно до листа КП «Пустомитиводоканал» від «інформація, доступ до якої обмежений», надісланого на вимогу Відділення від «інформація, доступ до якої обмежений», загальна вартість виданих підприємством технічних умов на приєднання до системи централізованого водопостачання /та чи водовідведення становить:
- за 2020 рік – «інформація, доступ до якої обмежений» грн.;
- за 2021 рік – «інформація, доступ до якої обмежений» грн.;
- за 8 місяців 2022 року – «інформація, доступ до якої обмежений» грн.

(72) Проаналізовано копії Технічних умов, які КП «Пустомитиводоканал» додатково надало у листі від 26.09.2022 № 119/1 та встановлено таке.

(73) Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення багатоквартирного триповерхового, блокованого будинку між вулицями «інформація, доступ до якої обмежений», які КП «Пустомитиводоканал» видало замовнику – «інформація, доступ до якої обмежений» (далі – ТУ № 4), містять умови:
- у розділі «Умови водопостачання» ТУ № 4 встановило умову: Замовнику придбати для КП «Пустомитиводоканал» ущільнювачі раструбів в кількості 7 шт. для ремонту водопровідних мереж, що не передбачена чинним законодавством України;
- у розділі «Умови водовідведення» включило умову про те, що дані технічні умови набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради (на підставі рішення Пустомитівської міської ради від 08.09.2020 № 2207).

(74) ТУ № 4 «інформація, доступ до якої обмежений» затверджені рішенням виконавчого комітету Пустомитівської міської ради від 20.08.2021 № 02-03/189.
Слід зазначити, що вказане рішення містило два пункти, а саме:
1. затвердити технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення багатоквартирного триповерхового, блокованого будинку між вулицями «інформація, доступ до якої обмежений» у м. Пустомити Львівської області, видані КП «Пустомитиводоканал» 16.07.2021 «інформація, доступ до якої обмежений», з умовою виконання робіт, передбачених пунктом 2 даного рішення;
2. підключення до мереж водопостачання та водовідведення КП «Пустомитиводоканал» здійснити після виконання «інформація, доступ до якої обмежений» комплексу робіт, що передбачені у технічних умовах, виданих КП «Пустомитиводоканал» 16.07.2021, а також встановлення «інформація, доступ до якої обмежений» на КНС № 1 м.

Пустомити автоматичної системи управління (шафи управління та системи контролю рівня рідини).

(75) Технічні умови на проектування водовідведення «Будівництво першого комплексу багатоквартирної зблокованої житлової забудови з будівлею магазину» та «Будівництво другого комплексу багатоквартирної зблокованої житлової забудови з офісним центром» по вул. Садовій у м. Пустомити Львівської області, від 09.09.2021 № 37, які КП «Пустомитиводоканал» видало замовнику – «інформація, доступ до якої обмежений» (далі – ТУ № 5) також включено умову про те, що дані технічні умови набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради (на підставі рішення Пустомитівської міської ради від 08.09.2020 № 2207).

(76) ТУ № 5 від «інформація, доступ до якої обмежений» замовнику «інформація, доступ до якої обмежений» затверджені рішенням виконавчого комітету Пустомитівської міської ради від 19.11.2021 № 02-03/310.

(77) Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення Торгово – офісної будівлі по вул. «інформація, доступ до якої обмежений» Львівської області від 21.05.2021 за № 16, які КП «Пустомитиводоканал» видало замовнику – «інформація, доступ до якої обмежений» (далі – ТУ № 6) встановлено умову: **Замовнику придбати для КП «Пустомитиводоканал» чугунні люки для колодців в кількості 5 шт.,** що не передбачена чинним законодавством України.
ТУ № 6 від від 21.05.2021 за № 16 замовнику «інформація, доступ до якої обмежений» затверджені рішенням виконавчого комітету Пустомитівської міської ради від 18.06.2021 № 02-03/125.

(78) Для пояснення встановлення у Технічних умовах на проектування водопостачання та водовідведення умови про те, що дані технічні умови набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради, КП «Пустомитиводоканал» надало копію рішення п’ятдесят восьмої сесії сьомого демократичного скликання Пустомитівської міської ради Пустомитівського району Львівської області від 08.09.2020 № 2207 «Про порядок затвердження технічних умов на проектування водопостачання та /або водовідведення, які надаються КП «Пустомитиводоканал» (далі – Рішення № 2207), в якому зазначається, що Технічні умови на проектування водопостачання та/або водовідведення, які надаються КП «Пустомитиводоканал» на території Пустомитівської міської ради, набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради, за винятком технічних умов, які надаються фізичним особам для підключення до мереж індивідуальних житлових будинків та садових будинків.

(79) Крім того, КП «Пустомитиводоканал» надіслало до Відділення копію листа міського голови м. Пустомити на адресу директора КП «Пустомитиводоканал» від 29.09.2021 № 02-08/2114, в якому зазначалося, що при видачі технічних умов на проектування водопостачання та водовідведення виконання норм п. 4.16. ДБНБ.2.2-5:2011 «Благоустрій територій» а саме, під час організації робіт з благоустрою територій необхідно передбачити компенсаційні заходи на випадок порушення земель, знесення насаджень, пошкодження об’єктів благоустрою тощо з метою їх відновлення, усунення пошкодження або відновлення (відбудову) об’єкта благоустрою треба здійснювати в об’ємі, що відповідає стану території до початку проведення робіт.

(80) Слід зазначити, що включення додаткової умови про те, що Технічні умови на проектування водопостачання та/або водовідведення, які видаються КП «Пустомитиводоканал» замовникам на території Пустомитівської міської ради, набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради, не передбачено чинним законодавством України, зокрема, Правилами № 190.

(81) Порядок технічної експлуатації систем і споруд водопостачання та водовідведення міст та інших населених пунктів України встановлюють Правила технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів, які затверджені наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 05.07.1995р. № 30, які зареєстровані в Міністерстві юстиції України 21.07.1995р. за №231/767 (із внесеними змінами, далі - Правила № 30).

(82) Правила № 30 є обов'язковими для всіх суб’єктів господарювання, у тому числі юридичних осіб, що здійснюють технічну експлуатацію систем водопостачання та водовідведення, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності (далі - виробники). За невиконання цих Правил відповідальними є виробники.

(83) Відповідно до пункту 2.1.6 Правил № 30, до функцій виробника входять, зокрема, здійснення технічного переоснащення та заміни зношених основних фондів, підвищення надійності систем водопостачання шляхом впровадження новітніх енергозберігаючих технологій та обладнання для очистки води.

(84) У пункті 2.9.5. Правил № 30 зазначається, що поточний ремонт виконують за рахунок експлуатаційних витрат, включають до техпромфінплану виробника і здійснюють силами ремонтних підрозділів чи експлуатаційного персоналу.

(85) Отже, встановлення КП «Пустомитиводоканал» додаткових умов щодо проведення замовником (наприклад, в ТУ № 1) заміни аварійної ділянки напірного колектора стального Ø 250 від КНС №1 через залізничну

колію до дороги Пустомити – Щирець на трубопроводі п/ет Ø 250 орієнтовно довжиною 1800 м та участі замовника в поточному ремонті, суперечать Правилам № 30.

(86) Відповідно до пункту 8 розділу «умови водопостачання» форми Технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення (додаток № 2 до Правил № 190) зазначається: на водопровідному вводі комерційний облік обладнати водолічильником (вказується місце установки, тип лічильника, діаметр).

(87) Отже, враховуючи наведене, чинним законодавством України у сфері водопостачання та водовідведення жодних обов'язкових вимог щодо встановлення лічильника води конкретного виробника (APATOR) та певної моделі (MWN|/JS-S) не передбачено.

(88) Споживач має право самостійно робити вибір засобу обліку із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника, рекомендацій щодо типу засобу обліку, переліку засобу обліку, які занесені до Державного реєстру або пройшли державну метрологічну атестацію. При цьому, законодавством жодних рекомендацій не передбачено.

(89) Умова щодо встановлення в місці підключення до мереж централізованого водопостачання та водовідведення лічильника обліку води ARATOR моделі MWN|/JS-S, включена КП «Пустомитиводоканал» у ТУ №1, ТУ №2 для «інформація, доступ до якої обмежений» та Пустомитівської міської ради, містить зобов'язання обов'язкового характеру, оскільки, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення повинен встановити лічильника обліку води ARATOR моделі MWN/JS-S (визначеного виробника та моделі), що в свою чергу, може призвести до ущемлення інтересів споживачів (відсутність можливості самостійно (з урахуванням рекомендованого типу лічильника) обирати виробника приладу обліку води та модель залежно від цінової політики).

(90) Аналіз зазначених вище Технічних умов свідчить, що КП «Пустомитиводоканал», використовуючи свою монопольну владу на ринку, встановлює споживачам, які мають намір отримувати в КП «Пустомитиводоканал» послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, попередньо здійснивши приєднання до мереж з централізованого водопостачання та водовідведення додаткові умови в Технічних умовах (заміна аварійної ділянки напірного колектора довжиною 1800 м; обов'язкова участь замовника в поточному ремонті каналізаційно – насосної станції (КНС №1); здійснення компенсаційних заходів з благоустрою території; затвердження технічних умов на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської ради; встановлення приладу обліку води конкретного виробника та конкретної моделі; зобов'язання придбати для КП «Пустомитиводоканал» ущільнювачі раструбів в кількості 7 шт. для ремонту водопровідних мереж та чугунні

люки для колодців в кількості 5 шт.), що не передбачені чинним законодавством України, в тому числі, Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правилами № 190, Правилами № 30, виконання зазначених умов призведе до витрат споживачем (замовником) значних коштів, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(91) Завдяки ринковій владі КП «Пустомитиводоканал» має можливість нав'язувати споживачам невигідні умови реалізації товару, обмежувати права та комерційні інтереси споживачів, зокрема, суб'єктів господарювання, що в подальшому може впливати на формування цін на інші товари.

(92) Зазначаємо, що без виконання споживачем (замовником) встановлених КП «Пустомитиводоканал» в наведених вище Технічних умовах додаткових умов (заміна аварійної ділянки напірного колектора довжиною 1800 м, обов'язкова участь замовника в поточному ремонті каналізаційно – насосної станції (КНС № 1); здійснення компенсаційних заходів з благоустрою території; затвердження технічних умов на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської ради; встановлення приладу обліку води конкретного виробника та конкретної моделі; зобов'язання придбати для КП «Пустомитиводоканал» ущільнювачі раструбів в кількості 7 шт. для ремонту водопровідних мереж, чугунні люки для колодців в кількості 5 шт.), що не передбачені чинним законодавством України, які потребують використання значних коштів та часу, споживач (замовник) не зможе здійснити приєднання об'єкта до мереж з централізованого водопостачання та водовідведення КП «Пустомитиводоканал», що в подальшому може призвести до неможливості отримувати послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

4.2.Антиконкурентні наслідки дій Відповідача

(93) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента та не зазнає значної конкуренції на ринку внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

(94) Законом України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що економічна конкуренція – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями,

покупцями, а окремий суб’єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(95) Згідно із частиною першою статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.

(96) КП «Пустомитиводоканал» всупереч вимогам Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів, які затверджені наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 05.07.1995р. № 30, включило у Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення (технічні умов на приєднання до систем водопостачання та/чи централізоване водовідведення) такі умови (вимоги), зокрема:

- встановлення в місці підключення до мереж централізованого водопостачання та водовідведення лічильника обліку води ARATOR моделі MWN|/JS-S;
- стосовно компенсаційних заходів під час організації робіт з благоустрою територій;
- встановлення у ТУ № 1 та ТУ № 3, ТУ № 4, ТУ № 5 та ТУ № 6 додаткової умови про те, що дані технічні умови набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради;
- включення в ТУ №1 додаткових умов про проведення замовником заміни аварійної ділянки напірного колектора стального Ø 250 від КНС №1 через залізничну колію до дороги Пустомити – Щирець на трубопроводі п/ет Ø 250 орієнтовно довжиною 1800 м та участі замовника в поточному ремонті КНС № 1;
- умови щодо придбання для КП «Пустомитиводоканал» ущільнювачі раструбів в кількості 7 шт. для ремонту водопровідних мереж (ТУ № 4) та придбання для підприємства чугунних люків для колодців в кількості 5 шт. (ТУ № 6), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (додаткових витрат), оскільки:
- вимога щодо обладнання водомірного вузла лічильником води конкретного виробника ARATOR та моделі MWN|/JS-S містить зобов’язання обов’язкового характеру, оскільки, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення повинен обладнати водомірний вузол виключно зазначеним лічильником;

- відсутня можливість у споживача самостійно обирати, залежно від цінової політики, виробника приладу обліку води певного класу точності;
- понесення споживачем (замовником) додаткових витрат (значних коштів) у зв'язку з необхідністю виконання робіт щодо заміни аварійної ділянки напірного колектора стального Ø 250 від КНС №1 через залізничну колію до дороги Пустомити – Щирець на трубопроводі п/ет Ø 250 орієнтовно довжиною 1800 м, участь замовника в поточному ремонті КНС № 1, купівлі для КП «Пустомитиводоканал» ущільнювачі раструбів в кількості 7 шт. для ремонту водопровідних мереж, чугунних люків для колодців тощо.

(97) Таким чином, КП «Пустомитиводоканал» завдяки ринковій владі, використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, диктує власні умови його функціонування, зокрема, має можливість нав'язувати споживачам в технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та/чи централізованого водовідведення додаткові умови, які не передбачені чинним законодавством України, що може обмежувати права та комерційні інтереси споживачів.

(98) За умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, дії КП «Пустомитиводоканал» були б неможливими, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з суб'єктами господарювання - надавачами зазначених послуг, а у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

(99) За відсутності конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, споживачі в населених пунктах: «інформація, доступ до якої обмежений» Пустомитівського району Львівської області не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.

(100) Дії КП «Пустомитиводоканал», що полягають у включенні в Технічні умови на приєднання до централізованих систем водопостачання та/чи водовідведення додаткові умови (вимоги), які не відповідають чинному законодавству України, стали можливими через відсутність ефективного

функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на зазначеному ринку.

(101) Отже, КП «Пустомитиводоканал» є єдиним суб’єктом господарювання, яке надає послуги з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, що полягає у включенні в Технічні умови на приєднання до централізованих систем водопостачання та/чи централізоване водовідведення додаткові умови (вимоги), які не відповідають чинному законодавству України, завдає шкоди інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання зазначених послуг.

4.4.Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

(100) Згідно з частиною 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(101) Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.

(102) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

(103) Враховуючи вищезазначене, дії КП «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений»), яке впродовж часового періоду: з січня 2020 по жовтень 2022 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що полягали у встановленні в Технічних умовах на приєднання об’єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення додаткових умов, які не передбачені чинним законодавством України), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (додаткових витрат), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано Відділенням, як

зловживання монопольним становищем на ринку, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ІНФОРМАЦІЯ НАДАНА ВІДПОВІДАЧЕМ

(104) Під час провадження у справі КП «Пустомитиводоканал» у листі від 11.09.2022 № 111/1 (вх. від 19.09.2022 № 63-01/1061) повідомило, що: «Підприємство категорично не погоджується із викладеним у розпорядженні адміністративної колегії Відділення від 07.07.2022 № 63/16 - рп/к, оскільки при наданні послуг з централізованого водопостачання та водовідведення наше підприємство не встановлює безпідставної (додаткової) вимоги щодо виготовлення технічних умов для приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Рішенням сесії Пустомитівської міської ради Пустомитівського району Львівської області від 08.09.2020 № 2207 «Про порядок затвердження технічних умов на проектування водопостачання та /або водовідведення, які надаються КП «Пустомитиводоканал» встановлено, що технічні умови набирають чинності після затвердження на засіданні виконавчого комітету Пустомитівської міської ради.
Вищенаведене свідчить, що КП «Пустомитиводоканал» самовільно не встановлювало жодної умови у технічних умовах, а виключно виконувало норми рішення сесії Пустомитівської міської ради.
У зв’язку з тим, що підприємству було направлено лист Пустомитівської міської ради від 29.09.2021 № 07-08/2114, КП «Пустомитиводоканал» внесло норму щодо виконання ДБНБ.2.2-5:2011 «Благоустрій територій» у технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення».

(105) Слід зазначити, що на засіданні адміністративної колегії Відділення у справі № 63/3-02-14-2022, яке відбулося 27 жовтня 2022 року, директор КП «Пустомитиводоканал» «інформація, доступ до якої обмежений» в усній формі повідомив про те, що перед тим, як видати замовнику технічні умови на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення (далі - ТУ), відбувається виїзд працівників комунального підприємства із замовником на місце приєднання об’єкта для оцінювання ситуації на місці та обговорення питання про те, які роботи із заміни аварійних та зношених ділянок водопровідно – каналізаційних мереж підприємства необхідно замінити власними силами та що необхідно для цього придбати замовнику за власні кошти. Після цього замовник пише заяву про видачу ТУ та листа до КП «Пустомитиводоканал» про надання згоди власними силами та за власні кошти виконати визначені ремонтні роботи чи придбати відповідну кількість матеріалів.

(106) На підтвердження усного повідомлення, директор КП «Пустомитиводоканал» «інформація, доступ до якої обмежений» надав

адміністративній колегії Відділення копії 4 заяв від замовників та їхні листи до комунального підприємства, а саме:

- заява «інформація, доступ до якої обмежений» (замовник) на ім'я директора КП «Пустомитиводоканал» щодо надання дозволу на виготовлення технічних умов на водопостачання та водовідведення багатоквартирного будинку із вбудованими торговельними приміщеннями по вул. «інформація, доступ до якої обмежений» у м. Пустомити від 09.07.2021 та лист замовника стосовно пропозиції взяти участь у заміні аварійних ділянок мереж централізованого водопостачання та каналізаційних мереж комунального підприємства за власний кошт та власними силами;
- заява «інформація, доступ до якої обмежений» (замовник) на ім'я директора КП «Пустомитиводоканал» щодо надання дозволу на виготовлення технічних умов на водопостачання та водовідведення торгово-офісного приміщення по вул. «інформація, доступ до якої обмежений» у м. Пустомити від 13.05.2021 та лист замовника стосовно пропозиції взяти участь у заміні аварійних ділянок мереж централізованого водопостачання комунального підприємства за власний кошт та власними силами;
- заява «інформація, доступ до якої обмежений» (замовник) про надання технічних умов на водопостачання та каналізування об'єкта будівництва «інформація, доступ до якої обмежений» в м. Пустомити» від «інформація, доступ до якої обмежений» та лист замовника стосовно пропозиції про проведення за власний кошт та власними силами заміни аварійних ділянок мереж водопостачання та каналізації КП «Пустомитиводоканал»;
- заява ТзОВ «інформація, доступ до якої обмежений» про надання технічних умов на водовідведення на «інформація, доступ до якої обмежений» у м. Пустомити та лист замовника стосовно пропозиції про проведення за власний кошт та власними силами заміни аварійних ділянок каналізаційних мереж КП «Пустомитиводоканал».

Слід зазначити, що листи замовників стосовно пропозицій про проведення ними за власний кошт та власними силами відповідних ремонтних робіт водопровідно – каналізаційних мереж КП «Пустомитиводоканал» ідентичні за змістом та формою, крім зобов'язань, які беруть на себе замовники, що може свідчити про те, що їх форму розробляло КП «Пустомитиводоканал».

(107) Повідомлена директором КП «Пустомитиводоканал» «інформація, доступ до якої обмежений» на засіданні адміністративної колегії Відділення в усній формі інформація, додатково підтверджує вчинення КП «Пустомитиводоканал» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що встановлене під час провадження у справі № 63/3-02-14-2022.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(108) Таким чином, доказами, зібраними під час здійснення провадження у справі № 63/3-02-14-2022 доведено, що КП «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений»), займаючи впродовж часового періоду: з січня 2020 року по жовтень 2022 року монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення із часткою 100% у населених пунктах: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області своїми діями, що полягали у встановленні в Технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення додаткових умов (вимог), які не передбачені чинним законодавством України, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке кваліфікується за частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(109) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

(110) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітній рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(111) Відповідно до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства дохід від будь – якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку (код рядка 01) КП «Пустомитиводоканал» за 2021 рік становить: «інформація, доступ до якої обмежений» грн.

(112) При визначенні розміру штрафу враховано такі обставини:
- не визнання факту порушення законодавства про захист економічної конкуренції у справі № 63/3-02-14-2022;
- підприємство не створювало перешкод у розслідуванні обставин у справі.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 Закону України «Про захист

економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Колегія Відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений») відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами діяльності впродовж часового періоду: з січня 2020 року по жовтень 2022 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території розташування діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та користуванні КП «Пустомитиводоканал» у населених пунктах: м. Пустомити, смт. Щирець, с. Наварія, с. Семенівка, с. Милошевичі, с. Містки, с. Малинівка, с. Лісневичі Пустомитівського району Львівської області із часткою 100 відсотків.

2. Визнати, що дії комунального підприємства «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений»), які полягають у встановленні в Технічних умовах на приєднання об’єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення додаткових умов (вимог), які не передбачені чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Зобов’язати комунальне підприємство «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений») припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення.
   Строк виконання зобов’язання – 1 місяць з дня отримання рішення.

4. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на

комунальне підприємство «Пустомитиводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «інформація, доступ до якої обмежений») штраф у розмірі 50 000,00 грн. (п’ятдесят тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п’яти днів з дня сплати штрафу суб’єкт господарювання зобов’язаний надіслати до Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ